

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מג.

עין משפט גור מוצה

ד א מ"י פ"ו מהלכות
 ה לולב הלכות ד'
 ה ב מ"י פ"ו מהלכות
 ו ב מ"י פ"ו מהלכות
 שם טושי"ט א"ח ט'
 מרנב טפ"ק ח'
 ז א מ"י פ"ו מהלכות
 סוכה (הלכה א) והלכות
 ו פתח פ"ו מהלכות
 א"ח ט' מהלכות טפ"ק ח':

רבינו הגאון

רבינו הגאון ד' אמות ברשות
 הרבים. והיינו טעמא
 דשופר והיינו טעמא
 דמגילה. ואקשינן א'
 הכי נגזרו אפי' יום
 טוב ראשון. ושניין יום
 טוב ראשון דאיתיה אין
 התורה בגבולין. לא
 נזרו רבנן בביתו. אבל
 שאר היתים דלייתוהו לא
 התורה בגבולין. נזרו רבנן
 לישלו בביתו. ואקשינן אי
 הכי דאיתיה פן התורה
 בגבולין. האידנא נדחיי
 לישלו בביתו. דהתין לא
 ידעין בקביעת דירחא.
 ופסקינן א' דהתין שבת.
 בית הוהר דיעין בקביעת
 דירחא לידחו. ושניין אין
 לידחו דיעין בקביעת
 דירחא האידנא נמי דחי.
 מדרתן פסקינן לולב הגזול
 יום טוב הראשון של
 חג שחל להיות בשבת
 כל העם מוליכין את
 לולביהו לבית הכנסת.
 ובסריקין תנו כל העם
 מוליכין לולביהו לרהר
 הבית. ש"מ בוסן שבת
 המקדש קיים היו מוליכין
 לולביהו לרהר הבית. אחר
 שחברו בית המקדש היו
 מוליכין לולביהו לבית
 הכנסת. ונדרתו היא סברא.
 דרא מקשינן לקמן. ושניין
 לא אריי ואריי בוסן
 שבת המקדש קיים ולא
 קשיא. במקדש חורו הבית
 ובגבולין ובשאר המדינות
 כנסת. ותווייהו בוסן
 שבת המקדש קיים. יום
 ראשון דאיתיה פן התורה
 בגבולין מנא לן. דהתיא
 ולקחתם כל אחר ואחר.
 לכס משלכם. להוציא
 השאלו הגזול. ביום
 ואפי' בשבת. לאיתוי
 מכשירי לולב ואליבא דר'
 אלעזר. ביום המעשי
 לילולת אליבא דרבנן. אבל
 לולב לא איצטריך קרא
 למשיירי טלטול. ראשון
 ואפילו בגבולין. הראשון
 שאינו דוחה אלא אותו
 יום הראשון בלבד. סוכה
 שוהתם בלילות כבישים
 מנא לן.

ויעבידו ארבע אמות ברה"ר. ה"ה דמלי למימר ויוליאו
 מרה"י לרה"ר אלא שגזרו מקומות ועינים אמרינן
 דיש לחוש להעברת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה
 מונח ככרמלית או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הוצאה מדאורי'
 ויש כאן איסור העברה ברה"ר או

אם הגזירו על מנת לטעול ולא
 להוציא ומגלך עליו להוציא פטור אם
 לא עמד לפוש צינמים כדאמרין
 בפ"ק דשבת (דף ה:) כן פ"י בקינטי'
 וטעם זה לא יתכן דגבי העברה נמי
 אם תמחילה נטלו על מנת שלא
 להעזירו ארבע אמות א"ע"ש שהעזירו
 אחרי כן לא מייחזי אם לא עמד
 לפוש צינמים. וטעם ראשון נראה
 אי נמי מרה"י לרה"ר אית להו היכרא
 וליכא למיגזר אצל ברה"ר וימנעו
 דלאו דאעמיה ומעזיר ארבע אמות. אבל
 הא תקינו רבנן אישור בביתו.
 דקדמי ממתנין ומתוך שלא
 התרת לו אלא ציטו וזכר הוא ולא
 אחי לאפוקי וכי ימנעו א"כ לתקנו
 נמי כל שצעה ציטו כשחל שצעת
 יודע הגמרא דמהני קלמ' הואיל
 דלאשון דלורייתא. לא ידעין
 בקביעת דירחא. לאו משום דלא
 ידעין דהא אמרינן בריש גיזה
 (דף ד:) דהאידנא ידעין אלא עבוד
 רבנן כחילו לא ידעין משום גזרה
 דהתם דיימנין דגזרו גזרה ואחי
 לקלקולו וצפ' מקום שנהגו (פסחים דף
 נא: ושם) דאמ' ליה רב פפרא (לרבא)
 כגון אלא דידענא צקביעת דירחא
 ציטו לא עבידנא נמדכר מאי לא
 כמו פירש בקינטי' שהיה נקי כבוד
 העיבור דמ"מ אכסור כפרישי' אלא
 מפרש רבינו תם דהוה דייר היכא
 דמטו שלומי תשרי וימנין דלזיל צינמן
 היכא דמטו שלומי ניסן ולא מטו
 שלומי תשרי דגורנין כההוא דוכתא
 ניסן אטו תשרי ועדינן תרי יומי
 כדאמרין בסוף פ"ק דראש השנה
 (דף נא: ב:) א"ינהו דיעין בקביעת
 דירחא אין הכי נמי. אין מקנהו זו
 קיימא דלקמן מסקינן כיון דלדרין לא
 דחי לדידכו נמי לא דחי (וברייתא)
 דקמי מוליכין לולביהו לבית הכנסת
 מוקמינן צומן שצית המקדש קיים
 ובגבולין וא"ת מאי שנא משופר דתנן
 פרק ד' דר"ה (דף עט: ושם) י"ט של
 ר"ה שחל להיות בשבת כמקדש קיים
 ונקיטין אכל לא נמדניה וי"ל דשאי
 נולב שאינו אלא טלטול בעלמא
 וכיון דאיתמרי כמקדש לא החמירו
 נמדניה אכל נתקעת שופר איכא
 מעשה חכמה ואחמורו בה טפי ומיהו
 קשה ללאחר חורבן הקילו בשופר
 טפי מנלולב דתנן ברה"ה (שם) משחרב

היחד לרשות הרבים אלא שגזרו מקומות ועינים אמרינן יש לחוש
 להעברת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח ככרמלית
 או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הוצאה מדאורייתא ויש כאן
 איסור העברה ברה"ר או הגזירו על
 מנת לטעול ולא להוציא ומגלך להוציא
 פטור משום הוצאה אם לא עמד
 לפוש צינמים כדאמרין כמסתמך שבת
 (דף ה:) הא קיינו ליה רבנן לטעול
 ציטו. דקדמי ממתנין ומתוך
 שיהא כל אחד ואחד נוטל ציטו ומתוך
 שלא התרת לו אלא ציטו וזכר
 הוא ולא אחי לאפוקי: אלא ראשון.
 דמשונה נעילתו דאפי' בגבולין חייב
 לא גזרו ביה רבנן לא בגבולין ולא
 כמקדש אכל שער הימים שאינו מן
 המורה אלא כמקדש לא שכיבא נטילה
 דידכו וגזרו ביה רבנן משום חומרא
 דשנת אף כמקדש. ואם מאמר נמלא
 צ"ד מתין לעקור דכר מן המורה הא
 אומציה צינמות (דף ע: ושניין שב
 ולא מעשה שאני: אי הכי. משום
 דלמיה בגבולין לא גזרו ביה:
 האידנא נמי. ידעין בריש ראשון אם
 שנת: לא ידעין צקביעת דירחא.
 שנת אין י"ט עד למחר דהוה לן
 למענד אלו מעוכר: אינו. בני
 א"י שעדיין מקדשין על (ה) הראיה:
 לידחו. ליה אף צומן הזה: ופינא
 א"ד. ממתנין ה"א בסוף פירקין
 דלעיל (דף נא: ושם) כיום אפי' שצעת.
 דמשמע כל דהו יום וקרא יתירא
 הוא דמני למכבד כראשון: ראשון
 אף בגבולין. לאו מרבייא דיש אלא
 ולקחתם ביום ראשון ולא פירש מקדש
 משמע אפי' בגבולין: הראשון. ה"א
 מיעוטא הוא כלומר כראשון לחודיה
 הוא דלמיה לן וף שצעת: אצטריך
 קרא למישרא טלטול. דרבנן עדיין
 לא נאכר טלטול בעולם ובה הכמוז
 להחירו כן: למכשירי לולב. כל
 המזוי ללמדך שמכשירי לולב דומין
 את השבת כלומר תקיניה ואפילו
 לקווצי מן המזוכר ולאגודו: ונאמר
 להלן ימיס. בלולב מה להלן ימיס
 ולא לילות כדכתיב ביום הראשון:
 כמלאוסי. כדכתיב (ויקרא ח) ופתח
 אהל מועד כשבו יומם ויליה וגו':
 סוכה מנותה כל היום ומלאוסי
 מנותם כל היום לשב געורה ואלא
 ללאת כדכתיב (שם) ומפתח אהל מועד
 לא תלכו שצעת ימיס ונאמר (שם)
 כשבו יומם ויליה שצעת ימיס:
 תשבו

ויעבידו ארבע אמות ברשות הרבים והיינו
 טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה אי הכי
 יום ראשון נמי ראשון הא תקינו ליה רבנן
 בביתו התינה אחר תקנה קודם תקנה מאי
 איכא למימר אלא יראשון דאיתיה מן התורה
 בגבולין לא גזרו בהו רבנן הגך דלייתוהו מן
 התורה בגבולין גזרו בהו רבנן אי הכי האידנא
 נמי צאנן לא ידעין בקביעת דירחא אינהו
 ידיעין בקביעת דירחא לידחו אין הכי נמי
 (דחני) הדא ביום טוב הראשון של חג
 שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את
 לולביהו לרהר הבית (ותניא) א"דך ל"בית
 הכנסת שמע מינה כאן בומן שבת המקדש
 קיים כאן בומן שאין בית המקדש קיים שמע
 מינה דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן
 דתניא וילקחתם שתהא לקחה ביד כל
 אחד ואחד לכם משלכם להוציא את השאול
 ואת הגזול ביום ואפילו בשבת (ה) ראשון אפי'
 בגבולין הראשון מלאמד שאינו דוחה אלא
 יום טוב הראשון בלבד אמר מר ביום
 ואפילו בשבת מכדי טלטול בעלמא הוא
 איצטריך קרא למישרי טלטול אמר רבא
 לא נצרכא אלא למכשירי לולב ואליבא
 דהאי תנא דתניא לולב וכל מכשיריו דוחין
 את השבת דברי ר' אליעזר מ"מ דר' אליעזר
 אמר קרא ביום ואפי' בשבת ורבנן האי ביום
 מאי עבדי ליה מיבעי ליה ביום ולא בלילה
 ור' אליעזר ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא
 ליה מסיפא דקרא ושמחתם לפני ה' אלהיכם
 שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן אי מהתם
 הוה אמינא לילף ימים ימים מסוכה מה להלן
 ימים ואפי' לילות אף כאן נמי ימים ואפי' לילות
 וסוכה גופה מגלן ד"ת ר' בסוכות תשבו
 שבעת ימים ימים ואפי' לילות אתה אומר
 ימים ואפי' לילות הוא נאמר כאן ימים (ה) ונאמר
 בלולב ימים מה להלן ימים ולא לילות אף
 כאן ימים ולא לילות או כלך לדרך זו נאמר
 כאן ימים ונאמר במלאוסי ימים מה להלן
 ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפי' לילות
 נראה למי דומה דנין דבר שמצותו כל
 היום מדבר שמצותו כל היום ואל יוכיח
 דבר שמצותו שעה אחת או כלך
 לדרך זו דנין דבר שמצותו לדורות
 יוכיחו מלאוסי שאין נוהגין לדורות ת"ל

תורה אור השלם

1. וילקחתם לכם ביום
 ויראשון פרי עץ הדר
 כפת תמרם וענף עץ
 עבה וערבי קל
 ושמוחתם לפני ה'
 אלהיכם שבעת ימים:
 ויקרא כג מ
2. בסכת מלכות שבעת
 ימים של האדמה
 בישאל יתבו כסבת:
 ויקרא כג כב
3. ופתח יומם ויליה
 תשבו ימים ושמוחתם
 את משמרת יי ולא
 תמזרו כי כן צויה:
 ויקרא ח לה

הגהות הב"ח

(ב) גבי ראשון אפילו
 בגבולות הראשון. גבי
 ובפסחים דף ה מוקי זה
 ללילת אהל: (ג) שם אהו
 אומר ימים אפילו לילת זה
 אפי' אלא ימים ולא לילות
 דתן הוא נאמר כאן ימים
 ונאמר במלאוסי ימים מה
 להלן ימים ואפילו לילות
 אף כאן ימים ואפילו
 לילות לא כל לדרך זו נאמר
 כאן ימים ונאמר להלן
 ימים מה להלן ימים ולא
 לילות אף כאן ימים ולא
 דכב פ"ל: (ג) ר"ה ד"ה
 אינו וכו' על פי הראיה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ויעבידו וכו'
 ונפק ראשון בראה. פ"ו
 שרידין דף לב פ"ב תוס'
 ד"ה ה"א חלון:

מוסף רש"י

אמר קרא ביום ואפילו
 מלא. מלא
 כראשון. לנראה אהל כול
 יום שהוא ראשון לא
 ופ"ח ק"א.

בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי שיהיו מוקיעין ככ"מ שיש בו צ"ד ולולב לא איתמרי כלל כדמסקי' לקמן וי"ל דשופר שהוא לעלות וזכרום של ישראל
 לאציהם שצמחים לא ראו לנטול לגמרי וכיון דבחד צ"ד תקנו תקנו ככל מקום שיש בו צ"ד א"ע"ש שצומן הבית לא היה אלא כמקדש דוקא ועוד דבדין
 הוא דלולב יכא דוחה בגבולין יומר משופר דכר"ה דלא ידע קביעות חודש אלא בירושלים אכל י"ט ראשון דלולב היה ידוע אף בגבולין:
הראשון כפ"מ שאינו דוחה אלא י"ט ראשון. מיימורא דה"ל קא דריש דה"ל מיעוטא הוא כלומר כראשון לחודיה הוא דכו צינן
 ובפ' גיר הגשה (חולין ד' נא.) דרש ה"רן המיומנת שנירך למעוטי שמאל וכן העולה עולה ראשונה (פסחים ד' נא:)
 וימנין דאיתא ה"ל לרבות כדאמרין לעיל בסוף פרק הישן (ד' נא:) גבי חוספת עיניו דיוס הכפורים האורח לרבות את הנשים וגבי
 סוכה האורח לרבות את הגרים כל אחד לפי עיניו: ו**סוכה** גופה פנלן. דאי משום תשבו כעין מדורו כעין לידה בין צינן בין
 בלילה דמהאי טעמא הוה מרבינן נשים מה דירה איש ואשתו אי לאו משום הלכתא שאני הכא דמעטיה קרא כהדיא לילות דשצעת
 ימיס משמע ימיס ולא לילות דשצעת ימיס מיהו למאי דקאמרין נראה למי דומה קשה:

תשבו